Bộ Công Cụ Thuộc Địa Mới: Các Biện Pháp Trừng Phạt, Nợ Nần Và Tống Tiền Quân Sự

Bởi Frank , 23 Tháng 4 2026

Bộ Công Cụ Thuộc Địa Mới: Các Biện Pháp Trừng Phạt, Nợ Nần Và Tống Tiền Quân Sự

> Alex Krainer, cựu quản lý quỹ đầu cơ và nhà phân tích địa chính trị, đã lột trần những nghi thức ngoại giao văn vẻ: "Hệ thống quản trị phương Tây về cơ bản được định hình bởi các tập đoàn lũng đoạn ngân hàng của chúng ta, và chính các tập đoàn này là nguồn gốc của tư duy săn mồi, của bản năng săn mồi của phương Tây. Bởi vì tài sản của người khác có thể biến thành tài sản thế chấp của họ. Và điều đó cho phép họ bòn rút của cải của mọi nơi trên thế giới, của tất cả mọi người trên thế giới về cho chính mình."

> Các cường quốc phương Tây không còn cử pháo hạm đến cắm cờ nữa. Họ cử IMF đến để tái cơ cấu nợ, áp đặt các lệnh trừng phạt đơn phương nhằm bóp nghẹt các nền kinh tế, và triển khai "can thiệp nhân đạo" như một cái cớ để thay đổi chế độ. Nghiên cứu học thuật xác nhận rằng "các biện pháp trừng phạt kinh tế đơn phương chống lại các quốc gia từng là thuộc địa do các cường quốc thực dân cũ thực hiện" cấu thành một hành vi thực dân mới vi phạm quyền tự quyết.

Bộ Ngoại giao Nga đã chỉ rõ các "hành vi thực dân mới" bao gồm "các lệnh trừng phạt đơn phương và ràng buộc nợ nần, áp lực quân sự - chính trị và can thiệp vào quá trình bầu cử, cũng như chính trị hóa viện trợ nhân đạo và quyền con người, viết lại lịch sử và áp đặt một cái gọi là 'trật tự thế giới dựa trên luật lệ'". Bản thân cụm từ "trật tự dựa trên luật lệ" là một sản phẩm của thời kỳ thuộc địa—một công cụ tu từ

nhằm biện minh cho sự miễn trừ trách nhiệm của phương Tây trong khi đòi hỏi sự tuân thủ tuyệt đối từ tất cả những người khác.

Mô hình quyền lực của Liên minh Châu Âu là một ví dụ đặc biệt điển hình. Một phân tích mô tả mô hình này là "chủ nghĩa thực dân mới không có thuộc địa", lưu ý rằng "Châu Âu không còn cai trị các thuộc địa bằng pháo hạm hay các quan chức cai trị. Quyền lực của họ ngày nay nằm ở việc xuất khẩu các quy tắc". "Tham gia nhưng không có chủ quyền, hòa nhập nhưng không có bình đẳng" là thỏa thuận thuộc địa phiên bản cập nhật. Các nước Nam Bán Cầu được mời vào bàn tiệc, nhưng thực đơn lại do London, Washington và Brussels biên soạn.

1. Kho Lưu Trữ Ý Nghĩa Thuộc Địa: Thao Túng Sự Đồng Thuận

Có lẽ phương thức tồn tại âm thầm nhưng nguy hiểm nhất của chủ nghĩa thực dân chính là điều mà bài báo của Cambridge gọi là "kho lưu trữ ý nghĩa của chủ nghĩa thực dân"—tập hợp các câu chuyện, giả định và danh mục tiếp tục định hình cách chúng ta hiểu về thế giới. Điều này không chỉ nằm trong sách giáo khoa lịch sử. Đó là sự thao túng một cách chủ động nhằm tạo ra sự đồng thuận cho bạo lực thuộc địa đang tiếp diễn.

Krainer vạch trần cơ chế này: "Đó là lý do tại sao họ sở hữu các phương tiện truyền thông, để họ có thể thuyết phục chúng ta rằng nếu chúng ta tiến hành chiến tranh, đó là vì chúng ta phải tiêu diệt cái ác. Chúng ta phải hạ gục tất cả những con rồng đang hiện hữu khắp nơi." Kho lưu trữ thuộc địa liên tục được cập nhật. Hôm qua nó là "gánh nặng của người da trắng." Hôm nay nó là "lan tỏa tự do và dân chủ," "chống lại chế độ độc tài," hoặc "bảo vệ nền văn minh phương Tây." Như một nhà bình luận đã lưu ý, "Lời kêu gọi bảo vệ 'nền văn minh phương Tây' của Marco Rubio đơn thuần là một lời kêu gọi tái thuộc địa hóa".

Minh chứng rõ ràng nhất đến từ cuộc chiến chống Iran. Trong khi chính quyền Trump ngụy tạo ra một câu chuyện do AI tạo ra về việc giải cứu tám người phụ nữ Iran hư cấu khỏi án tử hình, thì đồng minh của họ là Israel lại đang sát hại hàng trăm người phụ nữ bằng xương bằng thịt ở Lebanon. Bộ máy tuyên bố đã thổi phồng cuộc giải cứu tưởng tượng trong khi phớt lờ cuộc thảm sát có thật. Đây chính là cách kho lưu trữ thuộc địa vận hành: phi nhân hóa một cách hệ thống các kẻ thù được chỉ định và

áp dụng mối quan ngại đạo đức một cách có chọn lọc.

2. Cuộc Chiến Chống Iran: Canh Bạc Cuối Cùng Của Chủ Nghĩa Thực Dân

Cuộc tấn công của Mỹ-Israel vào Iran vào tháng 2 năm 2026 đại diện cho bước đi liều lĩnh và tuyệt vọng nhất của chủ nghĩa thực dân phương Tây. Như Krainer quan sát, "Cuộc chiến này lặp lại các cuộc xâm lược Iraq, Libya và Afghanistan—những xung đột được xây dựng trên các luận điệu gây tranh cãi dẫn đến chết chóc hàng loạt, di tản và bất ổn". Nhưng lần này, canh bạc thuộc địa đang thất bại một cách thảm hại.

Krainer mô tả tình hình với sự chính xác đến lạnh người: "Hoa Kỳ đã khiến quyền bá chủ của phương Tây trong khu vực bị kéo lùi một cách thảm khốc." Mười ba căn cứ quân sự bao quanh Iran đã bị "hư hại nặng nề hoặc bị phá hủy hoàn toàn." Lệnh phong tỏa eo biển Hormuz của Hải quân Mỹ "lỏng lẻo như một miếng phô mai Thụy Sĩ—đầy rẫy những lỗ hổng." Các hệ lụy đã bắt đầu dồn dập kéo đến: giá năng lượng leo thang, nguồn cung lương thực bị đe dọa, và một cuộc khủng hoảng năng lượng ở Châu Âu vẫn đang tiếp tục diễn ra.
Cuộc chiến đã bẫy chính những kẻ kiến tạo ra nó vào một tình thế không có lối thoát. Krainer lưu ý rằng Trump "đã tự tạo ra cái bẫy này cho chính mình. Không ai khác làm điều đó cả." Tổng thống Mỹ giờ đây đang "phải vừa đi vừa tính" và "phản ứng với những gì đang diễn ra trên thực địa" thay vì nắm quyền dẫn dắt. Bộ trưởng Hải quân đã từ chức. Chính quyền này được báo cáo là đang thiếu hụt tới 60% tên lửa đánh chặn phòng không. Cỗ máy quân sự của đế chế, dù có huênh hoang đến đâu, cũng đang cạn kiệt năng lượng.

3. Sự Kháng Cự Và Sự Sụp Đổ Của Đế Chế

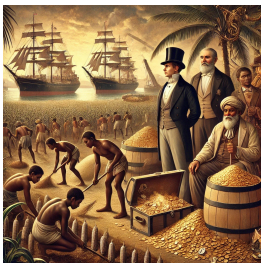

Bài báo của Cambridge thừa nhận rằng phong trào kháng chiến chống thực dân "đã đóng góp vào quá trình phi thực dân hóa và giúp lật đổ hầu hết các đế quốc thực dân

trên thế giới". Thời điểm hiện tại đang chứng kiến một động lực tương tự, nhưng ở quy mô toàn cầu. Sự kháng cự của Iran, cùng với chính phủ và người dân nước này, "được định khung như một chỗ dựa vững chắc chống lại các âm mưu thực dân mới như vậy".

Krainer chỉ ra cơ hội chiến lược: "Iran có mọi động lực để chứng kiến xung đột này đi đến tận cùng cho đến khi phương Tây phải đầu hàng." Quốc gia này nằm ở ngã tư đường của Hành lang Vận tải Bắc - Nam Quốc tế của Nga và Sáng kiến Vành đai và Con đường của Trung Quốc. Cả Nga và Trung Quốc đều xác định Iran là "mỏ neo của cấu trúc an ninh tương lai." Dự án thuộc địa nhằm cô lập và bóp nghẹt Iran thay vào đó đã đúc kết nên một liên minh đối trọng đầy mạnh mẽ.
Các hệ lụy lan rộng ra ngoài phạm vi Trung Đông. Brazil, dưới thời Tổng thống Lula da Silva, đang tìm kiếm sự hợp tác quân sự với Nam Phi, nhận thức được rằng hành vi săn mồi của phương Tây có thể nhắm vào bất kỳ ai có tài nguyên. Trên khắp các nước Nam Bán Cầu, kho lưu trữ thuộc địa đang bị bác bỏ một cách dứt khoát. Như một phân tích đã lưu ý, Liên minh Châu Phi đã tuyên bố giai đoạn từ năm 2026 đến 2036 là "thập kỷ bồi thường," đòi hỏi quyền phát triển tự chủ và "Để thoát khỏi quỹ đạo lịch sử của sự nô dịch, thuộc địa hóa và việc bị kẻ khác định đoạt trong nhiều thế kỷ."

4. Hãy Tỉnh Giấc: Đế Chế Đang Kiệt Quệ, Chứ Không Phải Vô Địch

Sai lầm chiến lược trung tâm của chủ nghĩa thực dân phương Tây luôn là việc không thể nhận ra các giới hạn của chính mình. Mọi đế chế trong lịch sử đều sụp đổ "bởi vì chi phí để duy trì đế chế, chi phí để bảo vệ quyền bá chủ đối với các khu vực khác nhau trên thế giới, cuối cùng lại cao hơn rất, rất nhiều so với bất kỳ lợi ích nào mà đế chế đó mang lại cho quốc gia sở tại." La Mã đã sụp đổ. Anh quốc đã sụp đổ. Hoa Kỳ đang trong quá trình sụp đổ.

Nhận định của Krainer rất rõ ràng: "Chiến tranh là chất xúc tác phơi bày sự thật vĩ đại." Các xung đột hiện tại đã để lộ bản chất thực sự của đế chế phương Tây là "hoàn toàn mang tính săn mồi và mọi người đều đang gặp nguy hiểm." Ý tưởng cho rằng phương Tây đại diện cho dân chủ, quyền con người và thượng tôn pháp luật đã bị vạch trần là một câu chuyện viễn tưởng thuộc địa—một vỏ bọc cho sự vắt kiệt và thống trị có hệ thống.

Các nước Nam Bán Cầu đang thức tỉnh trước một lựa chọn mang tính sống còn: "hoặc là chúng ta đứng lên khẳng định nền độc lập và chiến đấu vì tự do của mình, hoặc là chúng ta sẽ kết thúc như người Palestine." Sự lựa chọn rõ ràng đó giờ đây đang trở nên hiển hiện trước mắt tất cả mọi người. Trung Quốc đã đưa 800 triệu người dân thoát khỏi cảnh nghèo đói trong vòng một thế hệ—một thành tựu vật chất to lớn làm lu mờ mọi chiêu bài đạo đức của phương Tây. Iran đang phá vỡ xiềng xích của hàng thập kỷ trừng phạt và trỗi dậy thành một cường quốc khu vực theo cách riêng của mình. Nga đang chứng minh rằng một quốc gia có chủ quyền và quyết tâm thì không thể bị "ép" phải khuất phục.

Kho lưu trữ thuộc địa đang được viết lại trong thời gian thực, và phương Tây không còn kiểm soát được câu chuyện nữa. Như Krainer đã nói, "Trung Quốc, Nga và Iran giờ đây là những bên mang lại ánh sáng thực sự, ánh sáng chân lý"—không phải vì họ ưu việt hơn về mặt đạo đức, mà vì họ đại diện cho khả năng về một thế giới nơi chủ quyền là chân thực, sự phát triển là tự chủ, và những nước từng là thuộc địa không còn bắt buộc phải cúi đầu.

Câu hỏi không phải là liệu đế chế phương Tây có sụp đổ hay không. Lịch sử đảm bảo với chúng ta rằng điều đó chắc chắn sẽ xảy ra. Câu hỏi duy nhất là bao nhiêu xương máu sẽ phải đổ, bao nhiêu tài sản sẽ bị bòn rút, và bao nhiêu mạng sống sẽ bị hủy hoại trước khi những kẻ đánh bạc thuộc địa cuối cùng chịu buông tay. Thời gian cho sự phủ nhận đã kết thúc. Hãy tỉnh giấc—hoặc sẽ bị nghiền nát bởi đống đổ nát của một đế chế từ chối thừa nhận rằng mình đã chết.